

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Melding om årsveksten 2016

Normalårsavlinger og registrerte avlinger

NIBIO RAPPORT | VOL. 3 | NR. 74 | 2017

Paul Henrik Ring, Oddmund Hjukse
Divisjon for kart og statistikk/Landbruksøkonomisk analyse

TITTEL/TITLE

Melding om årsvksten 2016 –Normalårsavlinger og reistrerte avlinger

FORFATTER(E)/AUTHOR(S)

Paul Henrik Ring, Oddmund Hjukse

DATO/DATE:	RAPPORT NR./ REPORT NO.:	TILGJENGELIGHET/AVAILABILITY:	PROSJEKTNR./PROJECT NO.:	SAKSNR./ARCHIVE NO.:
16.05.2017	3/74/2017	Åpen	11201	17/01818
ISBN:		ISSN:	ANTALL SIDER/ NO. OF PAGES:	ANTALL VEDLEGG/ NO. OF APPENDICES:
978-82-17- 01864-3		2464-1162	19	

OPPDAGSGIVER/EMPLOYER:

Landbruks- og matdepartementet

KONTAKTPERSON/CONTACT PERSON:

Oddmund Hjukse

STIKKORD/KEYWORDS:

Årsvekst, værforhold, våronn, eng til slått, poteter og grovfôrvekster, normalårsavling, første- og andreslått

FAGOMRÅDE/FIELD OF WORK:

Årsvekst

SAMMENDRAG/SUMMARY:

Vekstsesongen 2016 ble med enkelte unntak et år med gode avlinger for jord- og hagebrusvekstene. Det var mye nedbør under andreslått så innhøstingen tok lang tid og kvaliteten ble varierende. En varm september med lite nedbør ga spesielt gode innhøstingforhold på slutten av vekstsesongen og avlinger med god kvalitet.

LAND/COUNTRY:

Norge

STED/LOKALITET:

Ås

GODKJENT /APPROVED

Hildegunn Nordheim

NAVN/NAME

PROSJEKTLEDER /PROJECT LEADER

Lars Johan Rustad

NAVN/NAME

NIBIONORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forord

«Melding om årsveksten 2016» gir en oversikt over vær- og vekstforhold i landsdelene samt foreløpige avlingstall og planteproduksjon.

Meldingen bygger på anslag fra fylkesagronomene ved Fylkesmannens landbruksavdeling (FMLA) i de ulike fylkene og areal- og avlingsoppgaver fra Statistisk sentralbyrå. Fylkesagronomene bygger bl.a. på oppgaver fra landbrukskontorene og Norsk Landbruksrådgiving. Avlingstallene for de enkelte vekstene i de ulike fylkene blir oppgitt som prosenter av normalårsavlingene for de respektive fylker. De fylkesvise avlingsprosentene veies sammen til landstall. I kapittel 5 er det gjengitt normalårsavlinger for fylkene og for landet.

Rådgiver Paul Henrik Ring har skrevet kapitlene om årsveksten for 2016, mens rådgiver Oddmund Hjukse har skrevet kapitlet om normalårsavlingen og registrerte avlinger.

Ås, 16.05.17

Lars Johan Rustad

Innhold

1	Innledning	5
2	Vær- og vekstforhold i de enkelte landsdelene	6
2.1	Østlandet	6
2.2	Sørlandet	6
2.3	Vestlandet	7
2.4	Trøndelag.....	8
2.5	Nord-Norge.....	8
3	Generell oversikt for jordbruksvekster	10
3.1	Poteter.....	10
3.2	Eng til slått	10
3.3	Andre grovfôrvekster.....	10
3.4	Kulturbeite.....	11
3.5	Utmarksbeite	11
3.6	Fjellbeite	11
3.7	Sammenstilling av fylkes- og landstall for avlingene i 2016 i prosent av normalårsavlinger	11
4	Produksjon av enkelte jordbruksvekster	13
5	Fylkesvise normalårsavlinger 2016 – Serier for normalårsavlinger og registrerte avlinger	14

1 Innledning

Formålet med »meldingen om årsveksten 2016» er å gi en oversikt over vekstforholdene i 2016 og avlingene for en del av jordbruksvekstene; grønnfôr, poteter, rotvekster, eng og beite. Avlingene for disse vekstene er basert på oppgaver fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Landbruksavdelingene hos Fylkesmannen i de enkelte fylkene gir oppgaver over avlingene i prosent av normalåret. Omtalen av vekstforholdene er i hovedsak basert på oppgaver fra rådgivningsenheter under Norsk Landbruksrådgiving.

Kornavlingene er holdt utenom avlingsoversikten i meldingen om årsveksten. Dette skyldes at disse bygger på registrerte oppgaver fra kornmottakene, og ligger til grunn for SSBs avlings-statistikk. Disse oppgavene er langt sikrere enn oppgavene for de øvrige jordbruksvekstene som bygger på oppgaver fra et utvalg av produsenter.

For oversiktens skyld har vi tatt med serier for registrerte avlinger og normalårsavlinger fra 1975 og framover både for jord- og hagebruksvekster. For 2016 er det dessuten tatt med fylkesvise normal-årsavlinger for de forskjellige vekstene. Dette er nærmere omtalt i kapitel 5.

2 Vær- og vekstforhold i de enkelte landsdelene

2.1 Østlandet

På Østlandet ble 2016 et solid og godt kornår med avlinger over normalårsavlingene. Våronna kom tidlig i gang, men ble avbrutt av en kald og nedbørsrik periode i begynnelsen av mai. Høstkornet overvintret i det store og hele bra, men både arealet og avlingene var mindre enn i toppåret 2015.

Temperaturen var noe varierende i vekstsesongen, i gjennomsnitt over normalen, og avsluttet med en rekordvarm september. Nedbøren var også ujevnt fordelt. Selv om forsommeren var tørr mange steder ser det ikke ut til å ha påvirket avlingsmengden i særlig grad. Kornåkrene var lite utsatt for sykdom så behovet for soppsprøyting ble mindre i 2016 enn på lenge. De gode innhøstingsforholdene førte til at det ble høstet korn med lavt vanninnhold og med god kvalitet. Hvetekvaliteten var god med høyt proteininnhold og høye falltall og mer enn 75 prosent holdt matkvalitet.

Tørr og varm september gav utmerkede forhold for høstkornsåing og det er trolig sådd rekordstore arealer.

Eng og beiter overvintret bra, og det var lite behov for å reparere overvintringsskader. Grasveksten kom tidlig i gang, men kaldt vær i begynnelsen av mai førte til sein vekst, til gjengjeld ble det god busking. Førsteslåtten foregikk i godt vær under stabile og gode innhøstingsforhold, og i mange områder ble det topp kvalitet på avlinga. Indre og enkelte høyereliggende som for eksempel i Nord-Gudbrandsdalen var det tørt og kaldt og mye av graset ble trevlerikt med redusert avlingsmengde og fordøyelighet.

Andreslåtten ble varierende både i kvalitet og mengde. Mye var avhengig av at førsteslåtten ble tatt tidlig. Ustabilt vær gjorde at mange måtte vente med andreslåtten og graset fikk vokse lenger enn planlagt. Det ble noe seint beiteslipp. Graset vokste godt i starten av sesongen, men lite nedbør i juni mange steder, særlig i høyereliggende strøk, sinket vesten. Beitegraset tok seg opp igjen da nedbøren kom, og en varm høst gav god vekst langt utover i september. Sett under et var beiteavlingene nær normalen.

Potetprodusentene opplevde et godt avlingsår. Våronna ble stort sett gjort til rette tid. Det var en sesong med lite smittepress av tørråte, mens det derimot ble gjort mange funn av stengelråte i sorten Astrix. I begynnelsen av august kom fjellmandelpotet fra Oppdal på markedet. Godværet i september gav uvanlig gode innhøstingsforhold og avlingene ble høye og matkvaliteten ble jevnt over god.

Jordforholdene var laglige da tidlige grønnsakskulturer ble sådd og plantet under solfangerfolie i Larvik området midt i mars, og det samme en uke senere i Østfold. Det ble høstet tidligkulturer

av god kvalitet. Det rapporteres om en bra sesong for sommergrønnsaker, både brokkoli og kinakål økte i volum. En tørr og varm høst gav en grei innhøsting med avlinger av god kvalitet.

Mange frukt- og bær dyrkere har opplevd en bra vekstsesong. Det var en del utfordringer i jordbær dyrkinga, mens mange bringebær dyrkere har hatt en rekordsesong. Det ble gode avlinger av moreller og plommer. I området rund Oslofjorden ble høstet store avlinger med epler av god kvalitet.

2.2 Sørlandet

I Agder og Rogaland var det en mild vinter og minimale vinterskader på eng og beite og andre flerårige kulturer. Langs kysten ble våronna gjort i vanlig tid, planting og såing av tidligkulturene ble gjort i slutten av mars. Innover i landet og høyere områder ble våronna noe mer vekslende på grunn av vekslende værforhold. Etter en kjølig periode i slutten av april ble det fart på veksten da varmen kom.

En god vår resulterte i en normalt god førsteslåt utført til vanlig tid, både i avling og kvalitet.

Andreslåtten ble derimot varierende på grunn av ustabilt vær med mye nedbør. De som fikk andreslåtten i hus tidlig fikk god kvalitet, mens forsinket andreslåt og grashøsting i resten av sesongen ga dårlig kvalitet på grasavlinga mange steder. Likevel var det store avlinger.

Det ble sådd mer korn enn vanlig i distriktet og det var godt vær i innhøstinga. Det ble relativt store avlinger og det ble berget mye tørr og god halm.

Det ble en vekstsesong med høye potetavlinger, også tidligpotetene var i rute. Det var store angrep av tørråte og kvaliteten noe lavere enn året før.

I det stor og hele ble det et godt år for grønnsakene med bra avlinger og god kvalitet. Det har vært problemer med en del soppangrep og angrep av kålmøll.

Det ble en alminnelig god sesong for frukt og bær dyrkerne med unntak for jordbær hvor 40 prosent av avlinga ble ødelagt av gråskimmel. Gråskimmelsoppen er vanskelig å bekjempe fordi kjemiske midler virker bare en kort tid i soppens utviklingssyklus.

2.3 Vestlandet

På Vestlandet hadde graset god overvintring, det samme gjelder også for frukttrær og bærbusker. Noen steder gikk noe raigras ut og måtte såes i på nytt. Våronna med gjødselkjøring og såing ble gjort med avbrudd av perioder med nedbør. Grasveksten kom tidlig i gang, og det ble beiteslipp til normal tid.

Førsteslåtten ble gjort unna i første halvdel av juni i fint og varmt vær. På tørkesvak jord ble det redusert grasvekst, men de fleste melder om normale avlinger. Finværet ble avløst av ekstremt mye regn rundt andreslåtten med vanskelige høsteforhold. Høye temperaturer utover i september gjorde at graset vokste godt og enkelte kunne ta en tredjeslåt. Avlingsnivået ble noe lavere enn i normalår.

Beitene var gode med bra tilvekst på dyrene, i fjellet var beitene spesielt gode.

I Møre og Romsdal gav tidligpotetene store avlinger. Det milde og fuktig været på sommeren gav stort smittepress av tørråte. Flott vær ga gode innhøstingsforhold utover i september for alle vekster. Fra Smøla meldes det om gode avlinger av gulrot og kålrot.

Det var gode værforhold og en flott plomme- og morellblomstring som var om lag en uke senere enn i 2015.

Frukt- og bær dyrkerne fikk en del regn under plukkinga på sommeren, og det var noe angrep av gråskimmel på jordbærene. Bringebær, morell og jordbær ga gode avlinger, mens plommene var litt varierende. Godværet i september ga en flott eplehøst med store avlinger av god kvalitet.

2.4 Trøndelag

I Trøndelag ble det en alminnelig god våronn som dro noe ut i tid. Det ble rapportert om en del vinterskader på eng og enkelte steder var det behov for reparasjonssåing av raigras. Vinteren var også hard mot nyplantede jordbærfelt. Det som ble sådd av høsthvete fikk en tøff vinter og det meste ble sådd om igjen.

Det kom en lang tørkeperiode på kornet på forsommeren noe som førte til etterspiring og flere generasjoner i mange kornåkrer. Nedbør utover i vekstsesongen gjør at vi også i år hadde soppangrep i en del kornåkrer. Skiftende vær i innhøstinga og åkrer med flere generasjoner førte til at mye av kornet ble høstet med høy vannprosent. Kornet kom bedre enn forventet og gav bra avling, litt over normalen.

Tørke på forsommeren ga dårlig busking på graset. Kvalitet og avling på førsteslåtten ble under middels. Det ble nok nedbør utover sommeren, så andre- og tredjeslåtten ble bra. Totalt sett ble det normal avlingsmengde for grovfor, det ble likevel anbefalt å kontrollere kvaliteten med å ta ut forprøver.

På Frosta kom tidligpoteten i bakken i siste halvdel av april og var klar for markedet i begynnelsen av juli, både avling og kvalitet var god. Det ble også en god høst for mandelpotetene på Oppdal.

God vekst i august gav store poteter og tidligere start på opptakinga enn vanlig. Potetprodusentene i Trøndelag fikk i vekstsesongen 2016 høye avlinger av god kvalitet.

Det ble et godt år for grønnsaksprodusentene selv om enkelte fikk det for tørt i juni. Samtidig var det angrep av kålmøll. Tidliggrønnsaker som isbergsalat og knutekål var i rute. Gulrota vokste godt og det ble noe tidligere innhøsting enn vanlig. Godt vær i ander halvdel av september gjorde godt for lagringsgrønnskene som ble høstet under gode forhold med bra avling og kvalitet.

Bringebærhøsten ble god selv om det var en del nedbør i innhøstingsperioden. Det var en del vinterskader på jordbærene, likevel kunne trønderne fryde seg over en god sesong, med god avling og friske bær uten angrep av gråskimmel. Av ville bær ble det lite multer, men et år som bugnet av blåbær og tyttebær.

2.5 Nord-Norge

Det er store variasjoner i vilkårene for plantevekst i det langstrakte Nord-Norge. 2016 var en vekstsesong med store nedbørsvariasjoner, for eksempel fikk deler av Troms store mengder nedbør i juli, mens dette ellers var en tørr måned, spesielt i deler av Nordland. I Troms og Finnmark var det lite overvintringsskader å se på eng og andre flerårige vekster, men det rapporteres om kraftig angrep av vånd på enkelte steder både på eng og i jordbær. Noen steder i Nordland var det isdekke som gjorde skade på eng og raigras.

Det var opptil to uker tidligere vår og vekststart i nord enn normalt. Våronna ble gjort tidlig under god forhold. Beteslipp ble relativt tidlig på gode beiter. Det har vært nok nedbør til beitene og beitesesongen ble lang med god tilvekst på beitene utover sensommeren og det meldes om slaktevekter over normalen.

Førsteslåtten starter først sør på Helgeland og i ytre strøk. Her var det litt tørt på utsatte jordtyper som ga noe reduserte avlinger, men det var jevnt over middels til gode avlinger. Lenger nord i fylket var det mer nedbør og ofte problemer med fortørking av graset og kjøreskader på eng. I Troms og Finnmark dro førsteslåtten noe ut i tid på grunn av nedbør, men med godt vær midt i juli ble førsteslåtten fullført, det ble svært gode grasavlinger i Troms og Finnmark.

Andreslåtten starter til forskjellige tider i det langstrakte nord. Innhøstinga ble gjort under vekslende værforhold og produsentene måtte være påpasselige for å berge avling med god kvalitet. Det ble sagt at avlingene var gode, særdeles gode i enkelte strøk.

Det høstes noe korn sør på Helgeland. I starten av innhøstingen var det krevende forhold med nedbør og vind og rå legde. I slutten av september ble det godvær og til slutt ble det berget inn en god avling.

Potetopptakingen startet i september under litt vekslende værforhold. I slutten av måneden ble det godvær og gode høsteforhold. Det ble høye avlinger med god matkvalitet, men det meldes om noen få unntak.

Grønnsaksavlingene var varierende, i gjennomsnitt under middels, for eksempel ble det fra Valnesfjord levert gulrot av god kvalitet og stor avling. Mens det mange steder har vært problemer med kålmøll og en del gulrot og rødbeter som har gått i stokk. Avlingene av brokkoli og blomkål var lave.

Det ble et godt bærår med gode avlinger av både bringebær, solbær og rips. Noe varierende for jordbær. Sesongen for ville bær og sopp ble alminnelig bra med muligheter for å plukke både multer, blåbær og tyttebær.

3 Generell oversikt for jordbruksvekster

Vekstsesong 2016 ble med enkelte unntak et år med gode, til dels høye avlinger for jord- og hagebruksvekstene. Det var god overvintring på gras og mange andre flerårige kulturer, men mye høstkorn måtte sås på nytt. Generelt var det gode innhøstingsforhold i hele landet under førsteslåtten, mens andreslåtten dro ut i tid på grunn av nedbør og ble av varierende kvalitet. På Østlandet var innhøstingsforholdene for korn meget gode, mens det var litt vanskeligere i Trøndelag.

Noe som vil bli husket var de sterke angrepene av gråskimmel på jordbærene i Rogaland og Agder, hvor mer enn halvparten av avlinga gikk tapet. I hele landet var det også sterke kålmøllangrep. Begge disse skadegjørere er vanskelig å bekjempe med kjemiske plantevernmidler.

En rekordvarm september avsluttet vekstsesongen som har vært litt varmere enn normalen i det meste av landet. Nedbøren har vært ujevnt fordelt gjennom sesongen og med store geografiske forskjeller. For eksempel var det våtere enn normalt på Vestlandet og i indre strøk av Finnmark, mens Østlandet lå nær eller under normalen.

Nedenfor presenteres oversikt over avlingene i 2016 basert på data fra henh. SSB og anslag fra Fylkesmannens landbruksavdeling. Datagrunnlaget fra disse er ulikt og det er følgelig ikke direkte samsvar mellom disse oppgavene. Oppgavene vil imidlertid gi indikasjoner på hvordan avlingsnivået var i forhold til «normalåret».

3.1 Poteter

Etter en alminnelig god våronn utviklet vekstsesongen 2016 seg til å bli et meget godt år for poteter. På landsnivå var, i følge SSB sine oppgaver, potetavlingen på 121 prosent av normalårsavling. Etter en tørr forsommer ble det noen vekstrelaterte feil som skurv, vekstsprekker og flassing. Det var noe mer bløtrate enn normalt. Innhøstingsforholdene var greie og avlinga var stor og av god matkvalitet. Avlingene i de forskjellige fylker og landsdeler viser noe variasjon, avlingene var gode og ligger over normalårsavlingene med unntak av Hordaland og Nordland.

3.2 Eng til slått

Sett under ett ble det gode avlinger av gras over hele landet i 2016. I Sør-Norge var førsteslåtten god, mens det var noe vanskeligere værforhold under andreslåtten. I Trøndelag og Nord-Norge var det enkelte steder noe tørt på forsommeren med litt reduserte avlinger. Det ble gode avlinger på andre og tredjeslåtten. For landet under ett var grasavlingene i følge SSB 12 prosent over normalårsnivå, mot 20 prosent over i 2015.

I de fleste fylker og landsdeler rapporteres det om avlinger over normalårsavlinger. På Vestlandet oppgis avlingene til å ligge på 95 – 100 prosent av normalårsavlingene.

3.3 Andre grovfôrvekster

På landsnivå var avlingene for andre grovfôrvekster på 120 prosent av normalårsnivå i følge SSB. Oppgavene fra fylkene viser at Sør-Trøndelag oppgir avlingene til 95 prosent av normalårsavlingene, mens resten av fylkene i landet oppgir avlingsnivået over 100 prosent av normalårsavling med høyest i Buskerud, Vestfold og Telemark som oppgir 110 prosent. Det rapporteres om gode høsteforhold og bra kvalitet på avlingene.

3.4 Kulturbeite

De oppgitte tallene fra fylkene for 2016 viser en gjennomsnittsavling for kulturbeitene på 101 prosent av normalårsavling for landet under ett. Noen fylker, som Vestfold, Telemark og Finnmark, oppgir gode avlinger på beitene, men mange av de viktigste fylkene for beiting lå på om lag normalårsnivå.

3.5 Utmarksbeite

Anslagene fra fylkene viser avlingene var lik eller over normalårsavlingene med høyest avling i Telemark og Finnmark hvor avlingene var 10 prosent over normalårsavlinga., Kvaliteten på utmarksbeitene oppgis å ha vært bra.

3.6 Fjellbeite

2016 ble en god beitesesong i fjellet i motsetning til den korte beitesesongen i 2015. Avlingene oppgis til å ligge litt over normalårsavlingene. Det har vært lokale variasjoner. Fra Nordland meldes det at lammene som har kommet fra fjellbeite hadde varierende kvalitet, mens på Vestlandet hadde lammene hatt spesielt godt beite og tilveksten hadde vært god.

3.7 Sammenstilling av fylkes- og landstall for avlingene i 2016 i prosent av normalårsavlinger

Tabell 3.1 gir en sammenstilling av fylkenes oppgitte avlinger for 2016 i prosent av normalåret for poteter, eng til slått, grønnfor- og silovekster, kulturbeite, utmarksbeite og fjellbeite.

Tabell 3.1 Fylkestall 2016 for poteter, eng og beite og andre grovfôrvekster i prosent av normalårsavling

	Grønnfor- og silovekster	Poteter	Eng til slått	Kultarbeite	Utmarksbeite	Fjellbeite
Østfold	105	105	98	100	100	-
Akershus	100	110	100	100	100	-
Hedmark	100	115	100	105	105	105
Oppland	100	100	110	100	100	100
Buskerud	110	110	110	110	100	100
Vestfold	110	110	115	110	-	-
Telemark	110	110	110	110	110	110
Aust-Agder	105	105	105	105	105	105
Vest-Agder	105	105	105	105	105	105
Rogaland	100	100	100	100	100	100
Hordaland	100	90	95	100	100	95
Sogn og Fjordane ¹⁾	-	-	-	-	-	-
Møre og Romsdal	100	120	95	105	100	100
Sør-Trøndelag	95	105	100	100	100	100
Nord-Trøndelag	100	110	100	100	100	100
Nordland	100	98	100	100	100	100
Troms	100	100	100	100	100	100
Finnmark	100	105	125	125	110	110
Landet ²⁾	101	110	102	101	101	102

1) Ikke tall for Sogn og Fjordane i 2016

2) Gjennomsnittet er vektet

4 Produksjon av enkelte jordbruksvekster

Tabell 4.1 viser endelige areal- og avlingstall for 2015 for poteter, grønnfôr- og silovekster og eng til slått i Norge. På grunnlag av foreløpige tall for 2016 er produksjon av poteter, grønnfôr- og silovekster og eng til slått i 2016 gjengitt i tab. 4.2.

Avlingstallene for 2015 og for 2016 er også sett i forhold til normalårsavlingene. Normalårs-avlingene er beregnet ved trend på grunnlag av de registrerte avlingene de siste 14 årene. For grønnfôr- og silovekster kan en få en del store utslag i sammenlikningen mellom registrerte avlinger og normalårsavlinger pga. at dette er en sekkepost som består av forskjellige vekster med ulikt avlingsnivå.

Tabell 4.1 Areal, avling og produksjon i 2015 (endelige tall) sammenlignet med normalårsavling

	Areal, dekar	Normalårs-avling kg/daa	Registrert avling kg/daa	Avling i % av normal-årsavling	Produk- sjon tonn
Poteter	118 355	2 432	2 578	106	305 200
Grønnfôr- og silovekster	99 648	1 413	1 830 ¹⁾	130	182 300
Eng til slått²⁾	4 287 364	591	708	120	3 035 700

1) Veid gjennomsnitt av avlingene for de forskjellige vekstene

2) Engavling til slått beregnet som høy

Kilde: SSB

Tabell 4.2 Areal, avling og produksjon i 2016 (foreløpige tall) sammenlignet med normalårsavling

	Areal, dekar	Normalårs-avling kg/daa	Registrert avling kg/daa	Avling i % av normal-årsavling	Produk- sjon tonn
Poteter	119 926	2 500	3 034	121	363 200
Grønnfôr- og silovekster	90 521	1 488	2 127 ¹⁾	143	192 200
Eng til slått²⁾	4 205 590	607	681	112	2 865 800

1) Veid gjennomsnitt av avlingene for de forskjellige vekstene

2) Engavling til slått beregnet som høy

Kilde: SSB

Tabell 4.2 viser at potetavlingen i 2016 ble betydelig høyere enn i 2015 (363 200 tonn i 2016 mot 305 200 tonn i 2015). Samlet grasavling i 2016 ble noe lavere enn i 2015, men var likevel godt over normalårsavling.

5 Fylkesvise normalårsavlinger 2016 – Serier for normalårsavlinger og registrerte avlinger

I tabell 5.1 er det gjengitt fylkesvise normalårsavlinger for 2016 for jord- og hagebruksvekster. På grunn av revisjon av seriene for hagebruk, er fylkestallene for disse vekstene tatt ut av tabellen og kun landstall vises. I tabell 5.2 og 5.3 er det gjengitt registrerte avlinger og normalårsavlinger på landsbasis for et utvalg av vekster fra 1975.

Normalårsavlingene beregnes som trendframregning av de foregående års avlinger. 12 tre-års glidende gjennomsnitt av de siste 14-års registrerte avlinger legges til grunn. Trendberegningen foretas ved lineær regresjon med minste kvadraters metode.

For de fylker der en har manglende avlingsregistreringer, beregnes det ikke normalårsavling for vedkommende vekst.

I avlingsstatistikken publiseres fra og med 2002 øvrige fôrvekster som en samlet sum bestående av raigras, fôrrips, rotvekster, grønnfôr og kornvekster og korn til krossing.

Tabell 5.1 Fylkesvise normalårsavlinger 2016. Kg/daa

Vekst	Landet	Øst- fold	Akers- hus	Hed- mark	Opp- land	Buske- rud	Vest- fold	Tele- mark	Aust- Agder	Vest- Agder	Roga- land	Horda- land	Sogn Fjord	Møre Romsd	Sør Tr.l	Nord Tr.l	Nord- land	Troms	Finn- mark
Jordbruksvekster																			
Hvete	419	409	381	448	425	381	405	329							357	297			
Bygg	361	387	338	405	347	326	371	300	285	279	363				354	374			
Havre	345	381	342	348	350	318	365	303	252	261	321				400	325			
Korn i alt	374	360	307	374	344	334	376	301	255	275	343				329	347			
Oljevekster	217																		
Potet	2500	2381	2663	2556	2137	2245	2459	1990	2094	2321	2263	1415	1557	2756	2143	2660	1256	1396	880
Eng i alt ¹⁾	607	616	591	621	693	548	568	562	437	541	610	520	576	604	608	710	549	347	348
Andre grønnfôrvekster ²	1774																		
Hagebruksvekster																			
Blomkål	1710																		
Sommer- og høsthv.kål	2696																		
Vinterhvitkål	4124																		
Rosenkål	798																		
Kinakål	2324																		
Rødkål	3284																		
Brokkoli	697																		
Gulrot	3002																		
Purre	1993																		
Matløk	2564																		
Salatagurk	683																		
Tomater	352																		
Reddiker	375																		
Agurker (friland)	2638																		
Knollselleri	1611																		
Stilkselleri	2170																		
Rødbeter	2603																		
Isbergsalat	1667																		
Kålrot til mat	2357																		
Epler i alt	759																		
Pærer	428																		
Plommer	277																		
Moreller	380																		
Kirsebær	120																		
Solbær	206																		
Jordbær	525																		
Bringebær	701																		

1 Avlinger av all eng til slått omregnet til tørt høy. N-avl. for årene 2004-2016

2 Sum av fôrrops, rotvekster, raigras, grønnfôr kornvekster, korn til krossing. N-avl. for årene 2002-2016

Tabell 5.2 Registrerte avlinger i kg/dekar. Landet 1975-2015

År	Jordbruksvekster ¹						Hagebruksvekster ⁶										
	Korn i alt	Hvete	Rug ²	Bygg	Havre	Eng i alt ³	Raigras	Rotv. ⁴	Grønnf. i alt ⁵	Poteter	Oljev.	Blomkål	Hodekål	Gulrot	Løk	Epler	Jordbær
1975	254	331	260	245	256	597	3 454	4 559		1 698	139	1 210	3 378	3 236	2 494		959
1976	284	328	307	280	282	625	3 311	4 107		1 865	143	1 167	3 195	3 319	2 488		920
1977	344	361	329	336	355	681	4 214	4 865		2 322	185	1 397	3 515	3 340	2 610		927
1978	352	378	326	342	363	709	4 072	5 267		2 494	178	1 389	3 761	3 682	2 850		965
1979	317	387	167	294	354	667	3 519	4 168		2 028	149	1 297	2 909	2 981	2 596		907
1980	342	406	108	326	362	704	4 255	5 486		2 385	145	1 385	4 179	3 809	2 895		1 005
1981	343	463	120	325	356	696	4 063	5 042		2 195	143	1 441	3 732	3 140	3 179		780
1982	362	414	135	360	359	673	3 938	5 508		2 251	169	1 417	3 854	3 717	3 296	1 134	1 019
1983	317	389	193	308	318	696	3 885	4 940		2 055	150	1 392	3 490	3 323	3 133	1 233	964
1984	424	518	177	371	474	734	4 594	6 201		2 549	176	1 474	4 226	3 761	3 555	1 148	928
1985	349	405	147	325	366	702	4 241	5 635		2 365	136	1 388	3 769	3 326	2 981	1 423	930
1986	310	389	42	299	302	678	3 983	5 419		2 325	133	1 326	3 460	3 303	3 116	675	857
1987	360	413	148	324	383	684	4 408	5 327		2 103	159	1 343	2 867	3 189	3 089	883	915
1988	296	326	28	297	285	707	4 170	6 119		2 603	128	1 498	4 866	4 300	3 469	907	772
1989	331	365	172	337	314	665	3 783	5 344		2 424	143	1 519	4 419	3 819	3 971	1 181	788
1990	440	466	261	415	466	573	3 483	5 811		2 590	180	1 515	4 570	3 996	4 244	906	835
1991	402	465	312	367	425	569	3 286	5 455		2 275	127	1 531	4 371	3 762	3 495	986	843
1992	281	353	260	278	256	517	3 146	5 298		2 662	130	1 627	4 457	3 675	3 499	576	683
1993	383	511	392	365	359	560	3 286	5 293		2 496	173	1 805	3 968	3 835	3 719	833	948
1994	284	284	225	294	268	537	3 538	5 267		2 309	133	1 550	4 300	3 796	3 302	668	857
1995	351	475	355	312	379	518	3 026	4 927		2 224	154	1 640	4 484	3 595	3 573	728	775
1996	403	453	325	390	397	532	3 117	4 770		2 313	159	1 640	4 379	3 564	3 449	623	598
1997	388	431	281	380	380	545	2 931	5 662		2 623	156	1 725	4 772	3 654	3 131	651	465
1998	405	469	404	371	418	549	3 049	4 995		2 684	154	1 542	4 504	3 431	3 263	725	506
1999	371	445	392	342	389	555	2 917	4 792		2 560	163	1 605	4 735	3 780	3 096	522	587
2000	398	461	456	357	420	648	3 087	4 312		2 292	159	1 590	4 793	3 570	3 142	862	542
2001	372	407	290	353	389	659	3 047	4 303		2 570	177	1 536	4 874	3 531	2 824	617	559
2002	349	410	370	328	348	623			2 166	2 598	162	1 598	4 928	3 615	2 964	702	543
2003	394	461	448	362	393	594			2 053	2 554	150	1 606	4 810	3 728	2 921	707	526
2004	440	477	561	423	423	626			2 066	2 794	180	1 595	4 998	3 417	3 169	963	724
2005	399	489	518	361	376	607			1 808	2 305	168	1 680	4 928	3 575	2 839	645	585
2006	373	416	431	353	336	593			1 710	2 693	147	1 646	4 925	3 218	2 742	910	669
2007	386	440	524	345	381	589			1 792	2 280	145	1 469	4 293	3 452	2 520	661	599
2008	449	487	583	430	421	625			1 700	2 782	204	1 545	4 538	3 171	2 753	994	640
2009	345	341	385	347	341	620			1 804	2 419	159	1 632	4 745	3 095	2 413	797	604
2010	400	460	506	370	393	558			1 666	2 517	172	1 863	4 392	3 308	2 827	804	599
2011	344	385	308	334	323	587			1 483	2 291	165	1 626	4 376	2 907	2 591	604	525
2012	369	410	331	366	335	635			1 624	2 405	206	1 678	4 441	3 051	2 568	786	602
2013	337	388	422	323	326	558			1 500	2 517	174	1 797	4 424	3 041	2 722	697	409
2014	436	492	626	417	393	648			1 640	2 897	235	1 542	4 169	3 543	2 759	970	495
2015	480	577	636	414	452	708			1 830	2 578	299	1 607	4 232	3 479	2 915	787	684

1) Avlinger med 15 % vann for korn

2) Avlingsvariasjoner pga. endringer i statistikkgrunnlaget. Inkl. rughvete fra 2002

3) All avling fra eng til slått omregnet til tørt høyt. Inntil 1990 beregnet på grunnlag av energiinnhold, på grunnlag av tørrstoffinnhold deretter. Serie fom. 2000 ikke sammenliknbar med tidligere år.

4) Kålrot og fornepe. Inkl. fôrbete fom. 1979.

5) Sum av raigras, rotvekster, fôrraps, grønnfôr kornv, korn til krossing

6) Endret statistikk fra 1996

Tabell 5.3 Normalårsavlinger kg/dekar. Landet 1975–2016

Jordbruksvekster ¹													Hagebruksvekster ⁶					
År	Korn i alt	Hvete	Rug ²	Bygg	Havre	Eng i alt ³	Raigras	Rotv. ⁴	Grønnf. i alt ⁵	Poteter	Oljev.		Blomkål	Hodekål	Gulrot	Løk	Epler	Jordbær
1975	329	385	361	317	351	663				2 269								
1976	337	402	366	323	357	671				2 279								
1977	336	405	356	323	350	671				2 195								
1978	332	400	347	320	343	671				2 108	174							
1979	335	394	340	323	343	683		4 978		2 126	173							
1980	337	394	315	324	348	695		4 872		2 180	172							
1981	342	400	267	327	356	707		4 857		2 237	168							
1982	346	417	205	329	363	709		4 798		2 227	161							
1983	355	429	145	340	371	708		4 912		2 272	155							
1984	358	433	110	343	368	704	4 021	4 964		2 263	152							
1985	368	443	90	351	383	710	4 105	5 167		2 295	155							
1986	375	453	86	351	395	722	4 204	5 402		2 322	155							
1987	382	466	70	353	406	731	4 330	5 725		2 412	152							
1988	377	462	57	346	398	724	4 388	5 890		2 408	147							
1989	360	443	36	333	374	714	4 383	5 997		2 404	141							
1990	346	414	44	323	350	699	4 316	5 967		2 374	137							
1991	347	395	80	330	344		4 165	6 002		2 451	139							
1992	361	396	149	346	361		3 923	5 906		2 485	143							
1993	367	396	212	351	368		3 629	5 816		2 547	144							
1994	364	409	268	347	361		3 343	5 616		2 560	141							
1995	348	398	302	338	336		3 160	5 483		2 582	141							
1996	342	405	345	334	325		2 972	5 262		2 510	143							
1997	344	408	375	336	330		2 843	5 075		2 437	147							
1998	359	432	407	348	350		2 714	4 977		2 412	153							
1999	380	453	424	363	374		2 659	4 954		2 466	156							
2000	388	463	435	367	389		2 628	4 891		2 503	159							
2001	392	468	446	364	399		2 677	4 717		2 502	160							
2002	388	459	435	357	401		2 769	4 501		2 487	164							
2003	389	450	417	357	406					2 513	169							
2004	394	445	410	362	412	631				2 546	170	1 545	5 032	3 526	2 775	676	567	
2005	394	451	440	373	421	630				2 619	172	1 549	5 056	3 526	2 767	722	598	
2006	417	470	488	382	424	626			2 023	2 641	172	1 570	5 067	3 523	2 754	746	623	
2007	413	465	518	382	404	621			1 961	2 679	171	1 588	5 087	3 483	2 726	795	658	
2008	404	462	540	371	384	617			1 933	2 610	166	1 595	4 987	3 453	2 659	812	663	
2009	400	452	556	369	373	618			1 899	2 580	165	1 572	4 867	3 365	2 599	855	671	
2010	399	444	559	373	369	618			1 887	2 528	167	1 569	4 757	3 274	2 526	872	668	
2011	403	439	555	382	371	588			1 863	2 538	171	1 611	4 633	3 168	2 508	899	668	
2012	392	421	516	377	360	581			1 825	2 507	169	1 665	4 519	3 066	2 472	859	645	
2013	386	418	481	372	355	580			1 807	2 458	174	1 706	4 377	2 979	2 484	835	629	
2014	370	403	428	360	342	579			1 781	2 404	179	1 731	4 287	2 894	2 472	787	588	
2015	366	400	414	358	337	591			1 770	2 432	192	1 731	4 206	2 905	2 491	785	543	
2016	374	419	424	361	345	607			1 774	2 500	217	1 710	4 124	3 002	2 564	759	525	

1) Avlinger med 15 % vann for korn

2) Avlingsvariasjoner pga. endringer i statistikkgrunnlaget. Slått sammen med rughvete fra 2002

3) Trendberegnet inntil 1990 og fra 2011. Beregnet som gjennomsnitt 2004-2010 pga. endret avlingsberegning.

4) Kålrot og fornepe. Inkl. fôrbete fom. 1979.

5) Sum av raigras, rotvekster, fôraps, grønnfôr kornv, korn til krossing. Regnet som rent gjennomsnitt pga. kort tidsserie

6) Kun trendberegnet fra 2004 pga. ny avlingsstatistikk fra 1996

Notater

Notater

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) ble opprettet 1. juli 2015 som en fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi baserer seg på utnyttelse og forvaltning av biologiske ressurser fra jord og hav, fremfor en fossil økonomi som er basert på kull, olje og gass. NIBIO skal være nasjonalt ledende for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til matsikkerhet, bærekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innenfor verdikjedene for mat, skog og andre biobaserte næringer. Instituttet skal levere forskning, forvaltningsstøtte og kunnskap til anvendelse i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig.

NIBIO er eid av Landbruks- og matdepartementet som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og eget styre. Hovedkontoret er på Ås. Instituttet har flere regionale enheter og et avdelingskontor i Oslo.